

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Курепін В.М.,

старший викладач кафедри

методики професійного навчання

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Демченко А.В.,

студентка інженерно-енергетичного факультету

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Під впливом продуктивної діяльності людини на нашій планеті розвиваються процеси, що погіршують середовище життя живих організмів, згубно впливають на здоров'я людей. Деякі такі процеси через необоротність переростають в екологічні нещастя. Їхні наслідки можуть виявитися в різних регіонах Землі в будь-який час, тому що все в природі взаємозалежне. Ніхто ніколи не може почувати себе в безпеці, якщо десь кимось порушується природна рівновага, заподіюються збитки біосфері, забруднюється довкілля. Людина повинна усвідомити, що вона частина природи, що знищуючи, природу, знищує себе.

Основною метою екологічної освіти у закладах вищої освіти аграрного профілю є формування екологічної культури, формування навичок, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості здобувачів вищої освіти, що ґрунтуються на ставленні до природи як універсальної, унікальної цінності. Екологічна освіта, з одного боку, повинна бути самостійним елементом загальної системи освіти, а з іншого боку, виконує інтегративну роль у всій системі освіти. Ця мета досягається поетапно шляхом вирішення освітніх і виховних завдань та вдосконалення практичної діяльності.

Питання про необхідність реформування освіти в цілому та екологічної освіти зокрема розглядається сьогодні у багатьох наукових та загальноосвітніх джерелах. Інтегративний характер екологічних знань, протиріччя, що мають місце в структурі взаємин «людина-природа» зумовлюють необхідність підготовки майбутніх фахівців до розв'язання проблемних екологічних ситуацій поза залежністю їхнього професійного визначення [1].

Як зазначають науковці В. Алексеев, С. Дерябо, В. Данилов-Данильян, В. Крисаченко, Г. Пустовіт, Є. Сластьотін, І. Суравегіна, глибоким оволодінням екологічними знаннями, формуванням екологічного мислення, свідомості і культури мають бути охоплені громадяни всіх категорій, вікових груп і сфер діяльності. Екологічна компетентність майбутніх фахівців аграрного профілю є одним із стратегічних завдань вищої школи. Збалансований, екологічно безпечний (гармонійний) розвиток повинен бути базисною, вихідною ідеєю, методологічною основою екологічної освіти згідно з міжнародними вимогами.

Це дозволяє формувати у здобувачів вищої освіти принципи раціонального природокористування, закласти міцний світоглядний фундамент для орієнтацій в повсякденній життєдіяльності, здобути необхідні переконання, навички, досвід, моральні принципи в галузі гармонійних відносин з природою свого біосоціального існування [2].

В основу екологічної освіти покладені принципи гуманізму, науковості, неперервності, наскрізності та систематичності. Екологічна освіта спрямовується на поєднання раціонального й емоційного у взаємовідносинах людини з природою на базі принципів добра й краси, розуму й свідомості, патріотизму й універсалізму, наукових знань і дотримання екологічного права .

Сучасна молодь вступає в епоху не лише бурхливого розвитку науки і техніки, а й негативних наслідків науково-технічної революції та демографічного вибуху. Дедалі більше забруднення атмосфери, гідросфери та літосфери, накопичення величезних об'ємів відходів людської діяльності при одночасному виснаженні майже всіх видів природних ресурсів призвели до розвитку екологічної кризи. Людству потрібна нова філософія життя, висока екологічна культура і свідомість. Сьогодні в усіх розвинених країнах світу,

Україні екологічна культура стає невід'ємною частиною функціональної грамотності населення. У тій кризовій екологічній ситуації, в якій перебуває наша країна (та й світ у цілому), освіта у закладах вищої освіти не має морального права виховувати споживацьке ставлення до природи [1].

Екологічна свідомість майбутніх аграріїв має містити систему знань про способи та інструменти господарювання та управління в аграрному секторі виробництва, при цьому збереження та відтворення природно-ресурсного потенціалу агросфери. Це повинно відбуватися через постійне інформування студентів про проблеми природного походження та їх вплив на рівень здоров'я населення країни і світу; навчанням діям у надзвичайних ситуаціях природного походження; використанням природних засобів у освітньому процесі; поповненням знань з екології шляхом ознайомлення з науковими та науково-популярними джерелами відомих вітчизняних та іноземних вчених, спілкуванням з досвідченими спеціалістами природничих кваліфікацій тощо [3].

Таким чином, екологічна освіта у закладах вищої освіти аграрного профілю дозволяє сформуванню у майбутніх аграріїв необхідний професійний, кваліфікаційний, компетентнісний та соціальний рівень. Кінцевою метою екологізації вищої освіти повинна стати трансформація суспільної свідомості та економічного устрою шляхом інтеграції екологічного імперативу в різні галузі знань, у побудову нових моделей виробництва й споживання, формування нової системи господарювання. Це може відбуватися за рахунок реалізації низки навчальних, наукових, організаційно-правових та інших заходів, впроваджуваних у закладах вищої освіти.

Література:

1. Яблунівська К. О. Педагогічна підготовка інженерів-педагогів в аграрній галузі / К. О. Яблунівська // Актуальні проблеми технологічної і професійної освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конфер., м. Глухів, 22-23

травня 2018р. – Глухів : Глухівський НППУ ім. О. Довженка, 2018. – С. 152-154.

2. Екологічна психологія та психопедагогіка у системі підготовки майбутніх викладачів аграрної галузі / К. М. Горбунова, В. М. Курепін, К. О. Яблуновська // Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25 – 27 квітня 2018 р. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – С. 107-111.

3. Удосконалення викладання дисциплін безпеки у вищих навчальних закладах / К. М. Горбунова, В. М. Курепін, К. О. Яблуновська // Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25 – 27 квітня 2018 р. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – С. 124-128.